

Брюксел, 13.9.2017 г.
COM(2017) 490 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

относно списъка на суровините от изключителна важност за ЕС — 2017 г.

Отчитайки трайната стратегическа значимост на суровините за промишлеността в ЕС¹, Комисията въвежда широк набор от действия в рамките на инициативата на ЕС за суровините с цел да се гарантира тяхното сигурно, устойчиво и достъпно доставяне. Основен елемент от тази инициатива е списъкът на суровините от изключителна важност за ЕС.

Инициативата за суровините беше предложена през 2008 г. за преодоляване на предизвикателствата, свързани с достъпа до суровини. С настоящото съобщение се актуализира списъкът от 2014 г. на суровините от изключителна важност. Основната цел на списъка е да бъдат определени суровините с високорисково снабдяване и важно икономическо значение, надеждният и безпрепятствен достъп до които дава повод за безпокойство на европейската промишленост и веригите за създаване на стойност. На базата на обективна методология списъкът осигурява фактологичен инструмент за набелязване на мерки в областта на търговията, иновациите и производството с цел укрепване на конкурентоспособността на европейските предприятия в съответствие с обновената индустриална стратегия за Европа², например чрез:

- набелязване на нуждите от инвестиции, които могат да допринесат за намаляване на зависимостта на Европа от внос на суровини;
- насочване на средства за иновации в областта на снабдяването със суровини в рамките на програмата на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“;
- привличане на вниманието към значимостта на суровините от изключителна важност за прехода към нисковъглеродна кръгова икономика с ефективно използване на ресурсите.

Списъкът следва да насърчи европейското производство на суровини от изключителна важност чрез по-активно рециклиране и при необходимост — да улесни започването на нови дейности за добив на суровини. С негова помощ може да се разбере по-добре как да се постигне сигурност на снабдяването със суровини чрез диверсификация, от различни географски източници, чрез извличане, рециклиране или заместване.

Списъкът се използва от Комисията като помощно средство при договарянето на търговски споразумения, при оспорването на мерки, които изкривяват търговията, при разработването на научноизследователски и иновационни дейности и при прилагането на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. със заложените в нея цели за устойчиво развитие. Суровините от изключителна важност за ЕС са сред приоритетите на Плана за действие на ЕС за кръговата икономика³, с оглед насърчаване на тяхното ефективно използване и рециклиране. Списъкът може да бъде от значение и за преразглеждане на

¹ Според Центъра за ефективност на ресурсите към Германската асоциация на инженерите (VDI ZRE) материалите са основен ценови фактор в производството (44 % спрямо 18 % за труда, 3 % за данъци и 2 % за енергия).

² Съобщение на Комисията „*Инвестиране в интелигентна, иновационна и устойчива промишленост: обновена стратегия на ЕС за индустриалната политика*“ (COM(2017) 479).

³ Съобщение на Комисията „*Затваряне на цикъла — план за действие на ЕС за кръговата икономика*“, COM(2015) 614.

преките чуждестранни инвестиции в ЕС⁴ — предложение, представено успоредно с настоящото съобщение. Той може също така да се използва доброволно от държавите членки, дружествата и инвеститорите с цел да се информират за потенциалните рискове по отношение на доставките на суровини и свързаните с това възможности.

В настоящото съобщение е представен актуализираният в резултат на третата оценка списък на 27 суровини от изключителна важност за ЕС. То допълва двете последователни съобщения относно суровините, с които през 2011 г.⁵ беше представен списък от 14 суровини от изключителна важност за ЕС, а през 2014 г.⁶ — преразгледан списък от 20 суровини от изключителна важност за ЕС. Списъкът на суровините от изключителна важност за ЕС се актуализира редовно — поне веднъж на всеки три години, за да бъдат отразени тенденциите в областта на производството, пазарите и технологиите, като броят на оценените суровини нараства с всяка актуализация.

В съответствие с препоръките от доклада за 2014 г. на *ad hoc* работната група за определяне на суровините от изключителна важност за ЕС⁷, настоящата трета оценка беше извършена въз основа на разработена от Комисията прецизирана методика⁸, която гарантира съпоставимост с предишните методологични подходи (от 2011 и 2014 г.). Икономическото значение и рискът за снабдяването са двата основни параметъра, използвани за определяне на степента на важност на суровината. Основните подобрения в преразгледаната методика се отнасят до търговията (зависимост от вноса и ограничения на износа при изчисляването на риска за снабдяването), заместването като фактор за коригиране на икономическото значение и риска за снабдяването, както и подробно разпределяне на крайните приложения на суровините въз основа на промишлените приложения, за да се определи икономическото значение.

Дори да не са класифицирани като суровини от изключителна важност, суровините са важни за европейската икономика, тъй като стоят в началото на производствените вериги за създаване на стойност. Тяхната наличност може да се променя бързо в съответствие с търговските потоци или тенденциите в търговската политика, което подчертава цялостната необходимост от диверсификация на доставките и по-мощно рециклиране на всички суровини.

⁴ Предложение на Комисията за Регламент на Парламента и на Съвета за създаване на рамка за скрининг на преките чуждестранни инвестиции в Европейски съюз, COM(2017) 487.

⁵ Съобщение на Комисията „Посрещане на предизвикателствата, свързани със стоковите пазари и суровините“ (COM(2011) 25).

⁶ Съобщение на Комисията „За прегледа на списъка на суровините от изключителна важност за ЕС и изпълнението на инициативата за суровините“, COM(2014) 297.

⁷ Доклад относно суровините от изключителна важност за ЕС, доклад на *ad hoc* работната група за определяне на суровините от изключителна важност за ЕС, май 2014 г.

⁸ Вж.: *Методология за определяне на списък на ЕС на суровините от изключителна важност за ЕС*, 2017 г., ISBN 978-92-79-68051-9.

Приложение 1

Списък на суровините от изключителна важност за ЕС

Изброените по-долу 27 суровини са от изключителна важност за ЕС, тъй като рискът от недостиг при снабдяването с тях и ефектът им върху икономиката са по-големи в сравнение с повечето от останалите суровини. В таблицата е отразено наличието на местно производство на някои суровини от изключителна важност за ЕС, по-специално на хафний. В световен мащаб обаче Китай е най-влиятелната държава за снабдяването с повечето суровини от изключителна важност, като например редкоземни елементи, магнезий, волфрам, антимон, галий и германий, наред с другото. Няколко други държави доминират при доставките на конкретни суровини, например Бразилия (ниобий) и САЩ (берилий и хелий). Снабдяването с метали от групата на платината е концентрирано в Русия (паладий) и Южна Африка (иридий, платина, родий и рутений). Към рисковете, свързани с тази концентрация на производството, в много случаи се прибавят и ниската степен на заместимост и на рециклиране.

През 2017 г. беше извършена оценка на важността на 78 суровини. В сравнение с оценката от 2014 г., сегашният разширен обхват включва девет нови материала⁹.

За сравнение със списъка от 2014 г. в таблицата по-долу деветте нови суровини от изключителна важност за ЕС са оцветени в тъмносиво. Въз основа на оценката от 2017 г. три суровини (хром, коксови въглища и магнезит)¹⁰ не се считат за изключително важни. Въпреки че тежките редкоземни елементи¹¹, леките редкоземни елементи¹² и металите от групата на платината¹³ бяха оценени поотделно, те остават групирани в списъка за важността (средноаритметична стойност, показана в таблицата), за да се гарантира съпоставимостта с предишните оценки.

Суровини	Основни световни производители (средна стойност за периода 2010 — 2014 г.)	Основни вносители в ЕС (средна стойност за периода 2010 — 2014 г.)	Източници на доставки за ЕС (средна стойност за периода 2010 — 2014 г.)	Процент на зависимостта от внос*	Индекси на заместимост EI/SR**	Рециклиран е след излизане от употреба***
Антимон	Китай (87 %) Виетнам (11 %)	Китай (90 %) Виетнам (4 %)	Китай (90 %) Виетнам (4 %)	100 %	0,91/0,93	28 %

⁹ Абиотични материали: агрегати, бисмут, хелий, олово, фосфор, сяра; Биотични материали: естествен корк, естествено тиково дърво, африкански махагон.

¹⁰ Коксовите въглища обаче, които бяха включени през 2014 г. в списъка на суровините от изключителна важност за ЕС, се смятат за граничен случай. Въпреки че извънредно малко не им достига, за да преминат прага, определен за икономически значимите суровини, би било разумно коксовите въглища да останат в списъка на суровините от изключителна важност за ЕС, затова те са включени в таблицата. Ако обаче не изпълнят всички критерии, те ще бъдат изключени от следващия списък.

¹¹ Диспрозий, ербий, европий, гадолиний, холмий, лутеций, тербий, тулий, итербий, итрий.

¹² Лантан, церий, празеодим, неодим, самарий.

¹³ Паладий, платина, родий, рутений, иридий.

Барит	Китай (44 %) Индия (18 %) Мароко (10 %)	Китай (53 %) Мароко (37 %) Турция (7 %)	Китай (34 %) Мароко (30 %) Германия (8 %) Турция (6 %) Обединено кралство (5 %) Други — ЕС (4 %)	80 %	0,93/0,94	1 %
Берилий	САЩ (90 %) Китай (8 %)	няма данни	няма данни	няма данни ¹⁴	0,99/0,99	0 %
Бисмут	Китай (82 %) Мексико (11 %) Япония (7 %)	Китай (84 %)	Китай (84 %)	100 %	0,96/0,94	1 %
Борат	Турция (38 %) САЩ (23 %) Аржентина (12 %)	Турция (98 %)	Турция (98 %)	100 %	1,0/1,0	0 %
Кобалт	Демократична република Конго (64 %) Китай (5 %) Канада (5 %)	Русия (91 %) Демократична република Конго (7 %)	Финландия (66 %) Русия (31 %)	32 %	1,0/1,0	0 %
Коксови въглища	Китай (54 %) Австралия (15 %) САЩ (7 %) Русия (7 %)	САЩ (39 %) Австралия (36 %) Русия (9 %) Канада (8 %)	САЩ (38 %) Австралия (34 %) Русия (9 %) Канада (7 %) Полша (1 %) Германия (1 %) Чешка република (1 %) Обединено кралство (1 %)	63 %	0,92/0,92	0 %
Флуорит (флушпат)	Китай (64 %) Мексико (16 %) Монголия (5 %)	Мексико (38 %) Китай (17 %) Южна Африка (15 %) Намибия (12 %) Кения (9 %)	Мексико (27 %) Испания (13 %) Китай (12 %) Южна Африка (11 %) Намибия (9 %) Кения (7 %) Германия (5 %) България (4 %) Обединено кралство (4 %) Други — ЕС (1 %)	70 %	0,98/0,97	1 %

¹⁴ Зависимостта на ЕС по отношение на вноса на берилий не може да бъде изчислена, тъй като в ЕС няма производство и търговия с берилиеви руди и концентрати.

Галий ¹⁵	Китай (85 %) Германия (7 %) Казахстан (5 %)	Китай (53 %) САЩ (11 %) Украина (9 %) Южна Корея (8 %)	Китай (36 %) Германия (27 %) САЩ (8 %) Украина (6 %) Южна Корея (5 %) Унгария (5 %)	34 %	0,95/0,96	0 %
Германий	Китай (67 %) Финландия (11 %) Канада (9 %) САЩ (9 %)	Китай (60 %) Русия (17 %) САЩ (16 %)	Китай (43 %) Финландия (28 %) Русия (12 %) САЩ (12 %)	64 %	1,0/1,0	2 %
Хафний	Франция (43 %) САЩ (41 %) Украина (8 %) Русия (8 %)	Канада (67 %) Китай (33 %)	Франция (71 %) Канада (19 %) Китай (10 %)	9 %	0,93/0,97	1 %
Хелий	САЩ (73 %) Катар (12 %) Алжир (10 %)	САЩ (53 %) Алжир (29 %) Катар (8 %) Русия (8 %)	САЩ (51 %) Алжир (29 %) Катар (8 %) Русия (7 %) Полша (3 %)	96 %	0,94/0,96	1 %
Индий	Китай (57 %) Южна Корея (15 %) Япония (10 %)	Китай (41 %) Казахстан (19 %) Южна Корея (11 %) Хонконг (8 %)	Китай (28 %) Белгия (19 %) Казахстан (13 %) Франция (11 %) Южна Корея (8 %) Хонконг (6 %)	0 %	0,94/0,97	0 %
Магнезий	Китай (87 %) САЩ (5 %)	Китай (94 %)	Китай (94 %)	100 %	0,91/0,91	9 %
Естествен графит	Китай (69 %) Индия (12 %) Бразилия (8 %)	Китай (63 %) Бразилия (13 %) Норвегия (7 %)	Китай (63 %) Бразилия (13 %) Норвегия (7 %) ЕС (< 1 %)	99 %	0,95/0,97	3 %
Естествен каучук	Тайланд (32 %) Индонезия (26 %) Виетнам (8 %) Индия (8 %)	Индонезия (32 %) Малайзия (20 %) Тайланд (17 %) Кот д'Ивоар (12 %)	Индонезия (32 %) Малайзия (20 %) Тайланд (17 %) Кот д'Ивоар (12 %)	100 %	0,92/0,92	1 %
Ниобий	Бразилия (90 %) Канада (10 %)	Бразилия (71 %) Канада (13 %)	Бразилия (71 %) Канада (13 %)	100 %	0,91/0,94	0,3 %
Фосфорит	Китай (44 %) Мароко (13 %) САЩ (13 %)	Мароко (31 %) Русия (18 %) Сирия (12 %) Алжир (12 %)	Мароко (28 %) Русия (16 %) Сирия (11 %) Алжир (10 %) ЕС — Финландия (12 %)	88 %	1,0/1,0	17 %

¹⁵ Галият е съпътстващ продукт; най-надеждните налични данни се отнасят до производствения капацитет, а не до производството като такова.

Фосфор	Китай (58 %) Виетнам (19 %) Казахстан (13 %) САЩ (11 %)	Казахстан (77 %) Китай (14 %) Виетнам (8 %)	Казахстан (77 %) Китай (14 %) Виетнам (8 %)	100 %	0,91/0,91	0 %
Скандий	Китай (66 %) Русия (26 %) Украйна (7 %)	Русия (67 %) Казахстан (33 %)	Русия (67 %) Казахстан (33 %)	100 %	0,91/0,95	0 %
Силициев метал	Китай (61 %) Бразилия (9 %) Норвегия (7 %) САЩ (6 %) Франция (5 %)	Норвегия (35 %) Бразилия (18 %) Китай (18 %)	Норвегия (23 %) Франция (19 %) Бразилия (12 %) Китай (12 %) Испания (9 %) Германия (5 %)	64 %	0,99/0,99	0 %
Тантал ¹⁶	Руанда (31 %) Демократична република Конго (19 %) Бразилия (14 %)	Нигерия (81 %) Руанда (14 %) Китай (5 %)	Нигерия (81 %) Руанда (14 %) Китай (5 %)	100 %	0,94/0,95	1 %
Волфрам ¹⁷	Китай (84 %) Русия (4 %)	Русия (84 %) Боливия (5 %) Виетнам (5 %)	Русия (50 %) Португалия (17 %) Испания (15 %) Австрия (8 %)	44 %	0,94/0,97	42 %
Ванадий	Китай (53 %) Южна Африка (25 %) Русия (20 %)	Русия (71 %) Китай (13 %) Южна Африка (13 %)	Русия (60 %) Китай (11 %) Южна Африка (10 %) Белгия (9 %) Обединено кралство (3 %) Нидерландия (2 %) Германия (2 %) Други — ЕС (0,5 %)	84 %	0,91/0,94	44 %
Метали от групата на платината	Южна Африка (83 %) — иридий, платина, родий, рутений Русия (46 %) — паладий	Швейцария (34 %) Южна Африка (31 %) САЩ (21 %) Русия (8 %)	Швейцария (34 %) Южна Африка (31 %) САЩ (21 %) Русия (8 %)	99,6 %	0,93/0,98	14 %

¹⁶ Танталът е обхванат от регламента за полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони (Регламент (ЕС) 2017/821) — за създаване на система на Съюза за надлежна проверка на веригата на доставки с цел ограничаване на възможностите въоръжени групировки и сили за сигурност да търгуват с калай, тантал и волфрам, рудите на тези метали и злато.

¹⁷ Волфрама е обхванат от регламента за полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони (Регламент (ЕС) 2017/821) — за създаване на система на Съюза за надлежна проверка на веригата на доставки с цел ограничаване на възможностите въоръжени групировки и сили за сигурност да търгуват с калай, тантал и волфрам, рудите на тези метали и злато.

Тежки редкоземни елементи	Китай (95 %)	Китай (40 %) САЩ (34 %) Русия (25 %)	Китай (40 %) САЩ (34 %) Русия (25 %)	100 %	0,96/0,89	8 %
Леки редкоземни елементи	Китай (95 %)	Китай (40 %) САЩ (34 %) Русия (25 %)	Китай (40 %) САЩ (34 %) Русия (25 %)	100 %	0,90/0,93	3 %

Забележки:

(*) При изчисляването на риска за снабдяването процентът на зависимостта от вноса отчита снабдяването в световен мащаб и действителните източници от ЕС; това се изчислява по следния начин: нетен внос на ЕС/(нетен внос на ЕС + местно производство на ЕС).

(**) Индексът на заместимост е мярка за трудността за заместване на материала, измерена и претеглена въз основа на всички негови приложения, изчислена поотделно за двата параметъра — икономическо значение и риск за снабдяването. Стойностите са от 0 до 1, като 1 означава най-малко заменим.

Икономическото значение се коригира с индекса на заместимост (SI_{EI}), свързан с техническите и икономическите резултати на заместителите за отделните приложения на всеки материал. Рискът за снабдяването се коригира с индекса на заместимост (SI_{SR}), свързан с общото производство в света, важността и съпътстващите продукти на заместителите за отделните приложения на всеки материал.

(***) Рециклирането след излизане от употреба е мярка за съотношението на рециклирането на скрап спрямо търсенето на определена суровина в ЕС, като последното е равно на доставките на първични и вторични материали в ЕС.

Източник: съставено въз основа на окончателния доклад относно прегледа на списъка на суровините от изключителна важност за ЕС, 2017 г.